

Georg Hille, «kirkenes gentlemann», er død

MINNEORD: Tidligere Hamar-biskop og Kirkeårds-direktør, Georg Hille, sovnet stille inn, sent fredag kveld, 14. juli. Han ble 99 år.

JAN ARILD HOLBEK
mangeding kirkejournalist i Vårt Land

Georg Hille (1923–2023) var biskop på Hamar – som også hans far Henrik og bestefar Arnoidus hadde vært. Georg Hille var også Kirkerådets første direktør – ja den aller første i norsk kirkehistorie med tittelen direktør. Men han var en svært ujalat kirkeleder, med lite fengselighet på bisppeembetets egne vegne.

Han var åndstrisk og en aktiv betrakter til hva som skjedde i kirke og samfunn helt til det siste. Da jeg spurte ham om hvordan han holdt seg så godt, svarte han:

– Fordi jeg er et muntert menneske. Jeg er aldri i dårlig humør, og stort sett ikke sur når jeg møter folk. Og så er det at jeg er ugift. Jeg fleiper gjerne med at det kanskje er en sammenheng der.

«Kirkehistorisk kuriositet»

Georg Hille var altså tredje generasjons biskop i Hamar stift. Selv syntes han det var «for mye gnål» om det, og han betraktet de tre blad Hille på samme bispestol som «en kirkehistorisk kuriositet».

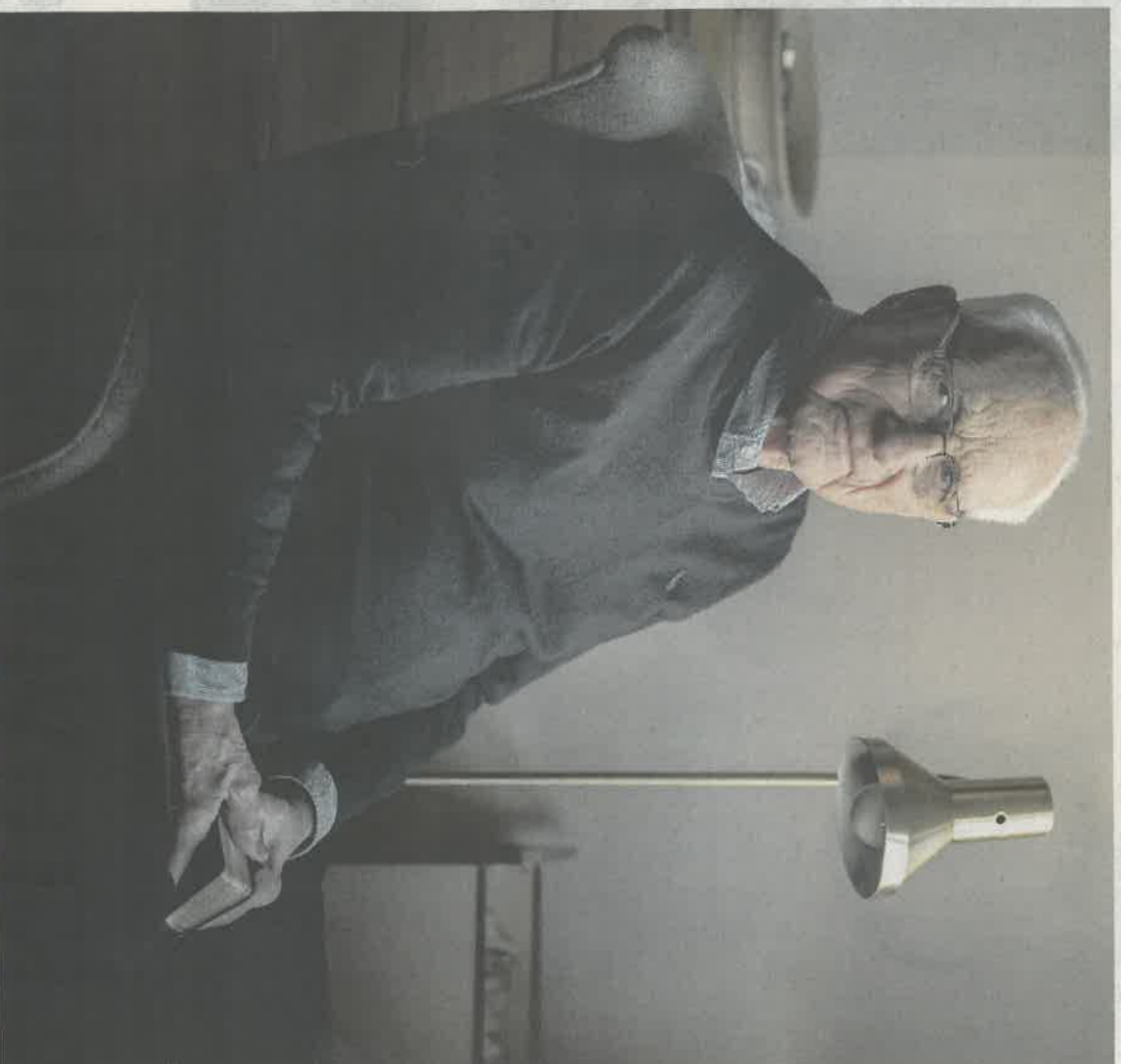
Det var ikke prest, men jurist Georg Hille hadde tenkt å bli. Men han fikk et godt, gammel-dags kall og skjønte at det nok måtte bli teologien likevel. Veien gikk via Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo til en mangfoldig og innflytelsesrik kirkeelig tjeneste.

Han begynte som sekretær i Bibelselskapet, sekretær i Presteforeningen, kapellan i Korskirken i Bergen, kallskapellan i Oslo domkirke og sokneprest i Lom i Guldbrandsdalen.

Pioner-oppdrag

Stortingsvedtaket i 1969 som lovfestet Kirkerådet, representerte et avgjørende veiskille i Den norske kirkes historie. Politikene ga endelig etter for kirkelige ønsker om reformer, utvikling av kirkeelig selvstendighet og mulighet til å bygge opp et nasjonalt kirkedemokrati.

Georg Hille ble tilsatt som den første direktøren i Kirkerådet. Det nye kirkeelige sentralorganet hadde ikke kirkepolitikk og

DØD: Tidligere biskop Georg Hille døde fredag kveld. Han ville blitt 100 år i desember. Bildet er fra 2021.

Foto: Erlend Berge

kamp mot statskirken øverst på agendaen. Det var først og fremst et inspirasjons- og ser-viceorgan, som ville tjene menighetene ved å legge til rette for tiltak som ga styrke, vekst og ny giv i arbeidet.

Det var en parole som passet kirkeledere som Hille godt. Han og den lille, entusiastiske staben i Kirkerådet ville mye og fikk utrettet utrolig mye – til tross for motstand og motvind både herfra og derfra.

Etter fire års pionerarbeid i Kirkerådet ble Georg Hille i 1974 utnevnt til biskop i Hamar. I hele 19 år var han Den norske kirkes «innlands-biskop».

– Omvendt jåleri

Han skilte seg ut i bisppekollegiet: Noen, nok også blant kollegene, syntes han var litt for nøktern. «Noen synes jeg drev med omvendt jåleri. Jeg er ikke av

dem som har vært mest glad i bispestas. Rød bispeskjorte har jeg aldri brukt og jeg var som biskop ikke lysten på altfor mye utkledding. Jeg er jo ikke så skrekkelig høykirkeelig anlagt», sa Hille da jeg intervjuet ham ved 85-årsdagen.

Ryddighet, derimot, det har Georg Hille alltid hatt anlegg for. – Jeg er så forferdelig ryddig og ordentlig av natur. Overstaddig ordentlig.

Ryddighet og orden kom godt med i arbeidet som biskop og ikke minst i flere runder med omfattende utredningsarbeid.

I 1982 nedsatte regjeringen et offentlig utvalg for å arbeide med reformer av Den norske kirke lokalt. Kirkelovutvalget etter hvert med Georg Hille som leder var ferdig med sitt arbeid i 1989 og la da fram en omfattende utredning på 400 sider. Hille var hovedarkitekten for de

mange reformene som skulle rydde opp i forholdet mellom menighet og kommune, og for-enklet det kirkeelige lovverket. Forventningene var store, men det tok sju år før saken kom opp til endelig avgjørelse i Stortinget og ny kirkelov og gravferdslov ble vedtatt.

Ingen meningsmaskin

Georg Hille hører med blant

Georg Hille hører med blant dem som syntes preste- og bispegjerningen var noe av en byrde. Det var flere sider ved bispe- rollen som han mislikte

dem som syntes preste- og bispegjerningen var noe av en byrde. Det var flere sider ved bisperollen som han mislikte. Han mente for eksempel at det altfor ofte ble forventet at han og kollegene skulle fungere som meningsmaskiner. Selv var han aldri glad i å diskutere, og han følte seg slett ikke som en mester i debatt.

– Noen synes sikkert jeg har vært for bleik. Det er kolossal forskjell på debatt og samtale, og jeg foretrekker absolutt samtale. Det plaget meg at vi biskoper så ofte måtte uttale oss med autoritet om ting vi ikke hadde tenkt nok på. Jeg hadde ofte lyst til å si: Det vil jeg ikke ha noen mening om.

Georg Hille var en høyt skattet predikant. Men selv mente han på sine gamle dager at hans eget prekenstil var «voldsom teologisk», og at han hadde talt for lenge.

Så han la om prekenstilen: Ja, heldigvis innså jeg at jeg måtte tale mer enkelt og direkte. Så jeg bestemte jeg for bare å si det jeg selv skjønner. Og da ble det veldig enkelt.

Oppmuntringens nådegave

Georg Hille var utstyrt i rikt monn med oppmuntringens nådegave. Han var glad i mennesker, og han samlet venner fra alle leirer i det mangfoldige kirkeandskapsnet.

Hille likte å se mennesker i øynene. Enten han snakket på tomannshånd med dem eller talte til dem.

Etter at Georg Hilles tid som biskop på Hamar var slutt, flyttet han til Oslo. Selv sa han at tiden som pensjonist hadde vært en av hans aller beste epoker.

Han var enkel i sine vaner. Likte å lese. Tok gjerne en spa-sertur og slo av en prat med mennesker han møtte på vandringen i områdene rundt Majorstua.

Karakteristisk for Hille er dialogen da han for ti år siden besøkte enken til hans forgjenger på Hamar bispestol, Alex Johnson. «Hva gjør du nå, Georg?» spurte Guri Johnson. «Jeg, jeg gjør ingenting», svarte jeg. «Å, du bare er», repliserte den kloke kvinnen.

«Ja, sånn er det. Jeg bare er», svarte Georg Hille.